

որոշել էր վաճառականութիւնը հաստատել՝ իբրեւ միակ միջոց հարստացընելու եւ ծաղկեցընելու իր պետութիւնը։ Նա տուեց Հայերին առաջ հող՝ բնակութիւն հաստատելու համար, յետոյ հայթաթեց նրանց կարեւոր օգնութիւնը. բայց աւելին եւս արաւ. նա տուեց ցանկացողին դրամագլուխ կամ արծաթով կամ ապրանքով, որպէս զի գնան առեւտուր անեն Եւրոպայում եւ Հնդկաստանում. եւ այդ ձեռնարկութեան մէջ թագաւորն այնպիսի հիանալի աջողութիւն ունեցաւ, որ նրա մահից յետոյ, Նոր-Զուղայում շատ վաճառականներ կային, որ երկու միլիոն կարողութիւն ունէին ։

Մի ուրիշ տեղ, Շարդէն խօսելով Հին-Զուղայի աւերման պատճառների մասին, ասում է։

«Հասաբբաս աւերեց Զուղան, նոյն պատճառներով, ինչ պատճառներով աւերեց Նախիջեւանն եւ Հայաստանի միւս տեղերը, որոնք մի եւ նոյն գծի վրայ էին, որպէս զի թուրք զօրքերին պաշարից զըկէ։ Այդ նուրբ քաղաքագէտն եւ մեծ հրամանատարը տեսնելով իր ոյժերն անհաւասար իր թշնամու հետ, եւ մտածելով այն միջոցների վրայ, որոնք կարողանային արգելել նրան վերադառնալու՝ ամէն տարի Պարսկաստան նուաճումներ անելու, եւ պահպանելու, ամենալաւ միջոցը տեսաւ, որ անապատ դարձընէ այն երկիրները, որ գտնուում են Էրզրումի եւ Թաւրիզի մէջ տեղ, Երեւանի եւ Նախիջեւանի գծի վրայ. որ այն ճանապարհն էր, որ սովորաբար բռնում էին Տաճիկներն, եւ որտեղ նրանք ամրանում էին, որովհետեւ այդտեղ գտնուում էին բաւականաչափ սնունդ իրանց զօրքի համար։ Ուստի այդ երկրների բնակիչներին եւ արջաւոր տաւաւ, աւերեց ամէն տեսակ շինութիւն, կրակ տուեց բոլոր դաշտերն եւ ծառերը. մինչեւ անգամ շատ